

Můj otec, moudrý a vážný muž, radil mi opravdově a výborně, aby mě odvrátil od mých úmyslů, které poznával. Jednou zrána zavolal si mě do svého pokoje, k němuž byl nemocí připoután, a velmi vroucně se mnou o tom rozprávěl. Cože jiného, tázal se mne, než nestálá krev té nutká, abys opustil otcovský dům a rodnou končinu, kde tě dobře znají a kde bys mohl přičinlivostí a plíí dosáhnouti štěstí pohodlného a radostného života. Vyprávěl mi, že jenom zoufalci nebo lidé žádostiví neobyčejného osudu se ženou do ciziny za dobrodružstvím, buď aby se obohátili, nebo aby se proslavili neobyčejnými skutky, které vybočují z dráhy obvyklého života. Pravit, že tyto věci jsou buď příliš nad mé síly, nebo příliš mne nedůstojné; že já náležím k střednímu stavu, nebo, jinými slovy, k lepší vrstvě nižší třídy, o které se zkušenosťi přesvědčil, že je nejlepším stavem na světě a nejpříznivější ve zdejšímu štěstí. Tu není bídy a soužení, lopoty a útrap těch, kteří jsou odkázáni na své mozoly, ani pýchy a hrššného nadbytku, domyššlivosti a závisťi vyšších stavů. Po-dotkl, že nejlepším důkazem blaženosti středního stavu je závisť, s jakou naň pohlížejí všichni ti, kteří k němu nepřislušejí; že i králové žalují často na neblahý osud svého rodu a přejí si žít uprostřed obou krajnosťi, neobtěženi ani bídou, ani údělem vznešených stavů. I mudréc dosvěd-čuje, že jedině střední stav poskytuje pravé uspokojení, když si žádá, aby ušetřen byl údělu bohatství i bídy.

Otec mě prosil, abych pohlédl, jak útrapy života valnou většinou pronásledují nejnižší a vznešené vrstvy lidstva, kdežto střední stav jsou nejméně postiženy, poněvadž nejsou vydány tak mnohým zvratům osudu, který zmltá vznešenými, aniž trpí tak četnými chorobami a nesnáze-mi ducha i těla jako ti, kdož buď neřestným, rozkošnickým a výstředním životem, nebo vysilující lopotou, strádáním a hladem upadli do nemocí, které jsou přirozeným důsledkem takového života. V životě středního stavu daří se však všeliké ctnosti a všem druhům radosti; v něm je spokojenosť a dostatek. Klid, střídmosť, pokojná mysl, zdraví, družnosť, všechno příjemné vyraženi a žádoucí zábava jsou požehnaním střední cesty života, po které kráčíme světem nerušení a bez obtíží, nezplaho-

čení lopotou nebo námahou duševní; není nám usouzeno otročit pro

skývu denního chleba, znepokojovat se zmatenými poměry, které duši okrádají o mír a tělo o klid; ani závisť, ani utajená citžádost nesžírají naše nitro. Umírnění ubíráme se poklidně světem, chutnajíce sladkosť života, aniž okoušíme jeho hořkosťi, cítíme se v něm šťastni a den ode dne se učíme lépe ho užívat.

Potom mi otec domlouval se vši vážnosťi a co nejvroucněji, abych zanechal pošesťilosťi, abych se nevrhal střemhlav do nesnáží, jichž mne chtějí ušetřit poměry, v kterých jsem se zrodil. Připomínal, že se nepotřebuji pachtit za chlebem, že chce pro mne všechno podniknout a vynasnaží se, aby mi pojistil takový život, jaký mi právě vylicil. Nepovede-li se mi ve světě a budu-li nešťasten, pak to bude mou vlastní vinou nebo z určeni osudu; on že jest prost jakékoliv odpovědnosťi, neboť učinil dosťi, když mě důtklivě varoval před počínáním, o němž věděl, že bude jen k mé zkáze. Zkrátka a dobře: jako učini vše možné pro mne, zůsta-nu-li doma a podrobím se, tak také nepřispěje ani v nejménším k mému odchodu, aby se nestal spoluvínikem mého neštěstí. Nakonec mi vyprá-věl o mém starším bratru, aby mi poskytl odstrašující příklad. I s ním kdysi tak vážně rozmlouval, aby ho odvrátil od úmyslu zúčastnit se války v Nizozemí. Nic však nepořídil. Jeho mladisťvė touhy mu našeptá- valy, aby vstoupil do vojska, kde také našel svou smrt. Přesto však že nepřestává prosit a odvažuje se mi říci, že odhodlám-li se k pošesťilému kroku, Bůh mi nepožehná a já budu mít dosťi pokdy, abych rozjímal o tom, že jsem neuposlechl otcovské rady, až pak mi již nebude pomoci.

Při posledních slovech, jež byla vskutku proročká, aniž si toho otec byl sám vědom, jsem pozoroval, kterak hojně slzy smáčely jeho tvář; ze- jména když mluvil o padlém bratru, a když se pak zmínil o mně, kterak budu mít dosťi pokdy k lítosťi a nižádný mi již nepomůže. Byl tak po- hnut, že ustal v rozmluvě. Pravit, že jeho srdce je tak přeplněno, že není již schopen slova.